

Frivillige i demensomsorgen- går det av seg sjøl?

Wenche Malmedal, RN, MSc, PhD, FAAN
Førsteamanuensis,
Fakultet for medisin og helsevitenskap,
Institutt for samfunnsmedisin og sykepleie,
NTNU

Wenche.k.malmedal@ntnu.no
+ 47 73412297 (arb)
+ 47 97642156 (mob)

Info om forskningsprosjektet

– Hverdagsmestring og brukermedvirkning i møte med personer med demens.

Prosjektgruppe:

Aud Moe, Nord Universitet/ SOF Midt

Bente Nordtug, Nord Universitet/ SOF Midt

Wenche Malmedal, NTNU-Trondheim/ SOF Midt

Rigmor Alnes, NTNU- Ålesund/ SOF Midt

Kari Blindheim, NTNU- Ålesund/ SOF Midt

Gunn Steinsheim, USHT-Åfjord

Målet med prosjektet

Utvikle kunnskap om hva som kan være gode tilbud til personer med demens for å styrke deres mestring av hverdagen, sett fra ulike perspektiv;

- personen med demens
- pårørende
- tjenesteutøvere
- frivillige

Metode

Tre kommuner: Ålesund, Verdal og Åfjord (USHT-kommuner)

- Tre gruppeintervju med pårørende (n=14)
- Tre gruppeintervju med ansatte (n=15)
- Tre gruppeintervju med frivillige (n=16)
- Individuelle intervju med 12 personer med demens

Delstudie om frivillige

Målet med denne studien var å undersøke hva som motiverer frivillige til å starte med frivillig arbeid for hjemmeboende personer med demens og hva som motiverer dem til å fortsette engasjementet.

Hvorfor er prosjektet viktig?

- Aldrende befolkning
- Flere personer kommer til å leve med demens
- De bor hjemme
- Utfordring for helse- og velferdstjenestene
- Frivilligstrategi
https://www.regjeringen.no/contentassets/4458634b21274b349a602c9a00ff116f/nasjonal_strategi_frivillighet.pdf
- Demensplan 2020
https://www.regjeringen.no/contentassets/3bbec72c19a04af88fa78ffb02a203da/demensplan_2020.pdf
- Leve Hele Livet
<https://www.regjeringen.no/contentassets/196f99e63aa14f849c4e4b9b9906a3f8/no/pdfs/stm201720180015000dddpdfs.pdf>

Hvem var informantene?

12 kvinner

4 menn

15 var over 70 år, en var 44 år

Bidro med: kjøring til ulike aktiviteter, turgrupper, følge til behandling, besøksvenn, gå turer osv. De fleste var frivillig for hjemmeboende personer med demens, noen få var/hadde vært frivillig i sykehjem.

Hva motiverer dem til å være frivillig?

- Føler at de gjør en viktig jobb for personen med demens, deres pårørende og for samfunnet.
- Opplever glede og tilhørighet.
- Motvirker egen ensomhet, få innhold i hverdagen.
- Får anerkjennelse for jobben de gjør
 - fra kommunen
 - fra pårørende

Hva ønsker de frivillige?

- Lett tilgang til kontakt med noen fra kommunen
- Kontakt med andre frivillige
- Kunnskap om demens
- Få avklaring om hva rollen som frivillig innebærer
- Få beskjed ved forandring i planer

Hva kan kommunene gjøre?

En oversett og forsømt frivillig kommer ikke tilbake.

Det er derfor viktig at:

1. Kommunene tar ansvar for å sertifisere de frivillige for å sikre at den frivillige er egnet for jobben og har et minimum av kunnskap.
2. Rollen som frivillig er tydelig angitt og adressert til alle involverte.

3. Kommunene koordinerer alt frivillig arbeid innen demensomsorgen og gir hver frivillig en kontaktperson der terskelen for kontakt er lav.
4. Kommunene (i samarbeid med relevante frivillige organisasjoner) arrangerer regelmessige møter for de frivillige der de kan dele erfaringer med andre frivillige og diskutere spesifikke problemer de møter.
5. Kommunene anerkjenner det viktige bidraget fra de frivillige.

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7101066/pdf/jmdh-13-309.pdf>

Journal of Multidisciplinary Healthcare

Dovepress
open access to scientific and medical research

ORIGINAL RESEARCH

How Volunteers Contribute to Persons with Dementia Coping in Everyday Life

This article was published in the following Dove Press journal:
Journal of Multidisciplinary Healthcare

Wenche Malmøedaj^{1,2}
Gunn Steinsheim^{1,3}
Bente Nordtug⁴
Kari Blindheim^{2,5}
Rigmor Einang Aines⁵
Aud Moe^{2,4}

¹Department of Public Health and Nursing, Norwegian University of Science and Technology (NTNU), Trondheim, Norway; ²Centre of Care Research, Steinkjer, Norway; ³Centre for Development of Institutional and Home Care Services, Trøndelag County, Åfjord, Norway; ⁴Faculty of Health Science, Nord University, Bodø, Norway; ⁵Department of Health Sciences Ålesund, Norwegian University of Science and Technology (NTNU), Ålesund, Norway

Introduction: The society needs volunteers to fulfill its duty to ensure that people with dementia have active and meaningful everyday lives. Volunteers seem to experience their work as positive and meaningful for their own part, but we know less about what motivates volunteers to start working in home-dwelling dementia care and what motivates them to continue their engagement. This study seeks to close some of the knowledge gaps that exist regarding volunteers' engagement in activities for persons with dementia.

Aim: The aim of this study was to explore what motivates volunteers to start engaging in volunteer work in home-dwelling dementia care and what motivates them to continue their engagement.

Methods: The study design was qualitative, using focus group interviews. Three focus group interviews (n=16) took place between May and June 2018. The text was analyzed using content analysis.

Results: Findings in this study indicate that the volunteers were motivated by the feeling of doing an important job for the persons with dementia and their relatives, and that they contribute to their coping with everyday life. Other motivating factors included feeling important to someone, gaining friendship, and sharing common interests. They also believed that they do an important job for the community to fulfill society's goal that people with dementia should stay home longer. However, the volunteers were confused about their role and ask for knowledge, peer support, and clarification of roles.

Conclusion: To maintain motivation volunteers need to know what his/her role is. A volunteer can and shall not act as a substitute for a professional, only as a supplement, and the expectations must be addressed to all stakeholders: the health care service, the volunteer, the person with dementia, and their relatives, as we believe that this will contribute to diminishing misunderstandings.

Keywords: voluntary work, mild and moderate dementia, coping everyday life, motivation, qualitative study